

Nyhedsbrev januar 2021

Nye rammer – nye planer

Mia Lejsted, museumsleder

Den gamle Journalisthøjskole-bygning på Olof Palmes Allé er nu i det store hele rømmet, og forskellige renoveringsopgaver, såsom etablering af nye toiletter, fjernelse af gammel gulvbelægning og gennemgang af klima anlæg, elinstallationer m.v., er i gang. Der er lang vej endnu, inden vi for museets vedkommende kan begynde at sælge billetter og bøger fra en ny butik, tage imod børn- og ungehold i et nyt kunstværksted, tilbyde nye rammer for vores kreative værksteder *Frirummet* og i det hele taget invitere museumsgæster ind i et helt nyt og anderledes udstillingskoncept. Men vi glæder os over, at planerne om funktioner og indretning langsomt bliver mere og mere konkrete.

Det vi også tager fat på i 2021 er i nogen grad at tage bygningen i anvendelse til forskellige andre aktiviteter, der ikke handler om udstillinger af museets værker. Formålet er allerede nu at formidle budskabet om museets transformation og flytningen og samtidig så en masse nye frø til et godt netværk og samarbejde med nye naboer i museets nye lokalområde, der tæller erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner og borgere i boliger. Aktiviteterne bliver foredrags- film- og musikarrangementer – debatarrangementer og workshops – og andre spændende tiltag. Og vi håber jo, som millioner af andre mennesker, at vi får hovedparten af vores tidligere forsamlingsmuligheder tilbage, at vi atter kan mødes og skabe fysisk "museumsliv" og give gode og stærke oplevelser til mennesker.

Foto: Et kig ind i de kommende udstillingsrum på Olof Palmes Allé.

Eddie Danielsen, Museum Overtaci

Museet i en Corona-tid

Mia Lejsted, museumsleder

Bedst som vi atter kunne glæde os over gæster i udstillingerne hver dag i sommeren 2020 blev alle museer sammen med størstedelen af resten af samfundet lukket ned. Hver gang skal man i mindre skala genopfinde sig selv som institution. Hvad kan vi så? Hvordan kan vi som museum blive set og hørt og stadig være til stede i omverdenen på den ene eller anden måde? Hvad kan vi gøre for brugerne af museets værksteder? Er der en form, hvor alle de, der har stor glæde af at kunne arbejde kreativt sammen med andre, stadig kan få en tilpasset mulighed for det? For mange er museets værksteder bogstaveligt talt et *Frirum* – deraf navnet. Et *frirum*, der betyder mulighed for at formgive og skabe noget, at udveksle ideer og følge med i andres projekter

– og hverdag. Det betyder netværk og nærmeste – for mange. Derfor er det ekstra svært i denne tid, hvor vi bliver bedt om at blive hjemme og næsten ikke se nogen – og hvor bekymringer, angst og usikkerhed får ny næring af frykten for influenzaen.

Helle Rassing er ansat på museet og under normale omstændigheder flittig på museets kreative værksteder. Hun giver os i det følgende et poetisk blik ind i, hvordan Coronaen påvirker hendes liv og hverdag.

Billedtekst: Fuglene har stadig et fint frirum på de kreative værksteder.

Foto Eddie Danielsen Museum Ovartaci

Det er koldt udenfor

Tekst og foto: Helle Rassing.

Sidder med hovedet i hænderne og kigger ud af vinduet. Det sner i dag. Min natkjole er stadig på. Selvom det er middag. Elsker at det sner. Det giver lidt forandring. Dagene ligner hinanden. Og glider lidt sammen. Holder mig i gang med at strikke. Trænger til at bruge mine hænder til at skabe noget mere end mit lyserøde strikketøj. Et maleri med masser af farver. Noget man kan blive glad af at kigge på. Måske male en blomsterbuket. Noget som leder tankerne hen på et ubekymret forår. Eller en sommer med varme og strandture. Lade fantasien lede en væk fra en vinterdag med Corona- skyen over Danmark. Savner at komme af sted på arbejde på Museet. Oplevelser, mennesker, fællesskab, grin og kaffe på kanden i værkstederne. Det er ikke det samme herhjemme. Kaffen smager ikke som på værkstedet. Og der er grænser for, hvor sjovt det kan blive, når man er alene. Ingen siger en imod.

Overvejer at gøre rent i køkkenet. Men opgiver. Det kan vente.

Glæder mig til at se mine kolleger igen. Få en god snak om madopskrifter, kunst og udstillinger. Faktisk til at tale om alt mellem himmel og jord. Glæder mig til at høre lydene i museet. Den sagte lyd af Ovartaci, der fortæller om sit helikopterprojekt. Duften af kaffe, når man træder ind af personaleindgangen. Glæder mig til at hilse på gæster i museet. Sige hej og smile til fremmede mennesker. Glæder mig endda til at høre lyden af skydedørene i indgangen gå op og i, når jeg passer billetsalget. For det betyder gæster på Museum Ovartaci. Og noget siger mig, at det kommer til at ske. Men lige nu sner det. Det er vinter – og jeg vil strikke videre. Mens TV'et kører.

At forstå sig selv gennem viden om sin fortid – om værdien af at bevare historiske arkivalier.

Eddie Danielsen Museum Ovariaci, januar 2021.

IPSS: Et globalt forskningsprojekt: I efteråret 2020 fik vi på Museum Ovariaci en forespørgsel fra professor Ana Antic, Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet: Havde vi et bud på, hvem der mon kunne have arkivalier, som beskæftigede sig med et stort, globalt WHO-forskningsprojekt fra midten af 1960'erne med titlen "International Pilot Study of Schizophrenia" (IPSS). Det var en fornøjelse at kunne besvare Ana Antic' henvendelse positivt: I Museets magasiner finder vi bl.a. Strömngren Arkivet, som viste sig at rumme en lang række væsentlige akter, der omhandler IPSS. Professor Erik Strömngren var fra 1945-1980 overlæge ved det psykiatriske hospital i Risskov og en af de store skikkelser i dansk og international psykiatri i det 20 århundrede. På baggrund af Erik Strömngrens ry og forskning blev hospitalet fra midten af 1960'erne et af i alt 9 internationale WHO-forskningscentre, fordelt på kloden, som bidrog til IPSS.

Illustration øverst:

Professor Ana Antic. Foto fra Københavns Universitets hjemmeside

Decolonising Madness:

Ana Antic' forskning beskæftiger sig bl.a. med sammenhænge mellem psykiatri, politik og vold. Det aktuelle projekt, som Museet viste sig at kunne bidrage til med centralt arkivmateriale, er støttet af European Research Council og har titlen: "Decolonising Madness: Transcultural Psychiatry, international Order and the Birth of a "Global Psyche": Kan psykiatri være global? Er psykiske sygdomme universelle på tværs af kulturer og etniske grupper?

Illustration: Professor Erik Strömngren, portræt af Sand Holm, 1973.

Foto: Museets arkiver

Verdenser mødes:

Når vi ser på de akter, som vi udtog i Strömngren arkivet om hans deltagelse i "International Pilot Study of Schizophrenia" – korrespondance, dagsordener for konferencer, rejseprogrammer, oplæg til standardisering af kliniske spørgeskemaer, er det præcis disse problemstillinger, der belyses. I IPSS forsøgte forskerne at standardisere diagnosekriterierne på tværs af store kulturforskelle mellem udviklingslande/tidligere kolonier og industrilande som Danmark, Vesteuropa og USA. Skal og kan psykiateren i Nigeria anvende standardiserede spørgeskemaer for at stille en skizofreni-diagnose, eller de kulturelle forskelle så store, at de væsentligt influerer på både spørgsmål og svar? En tankevækkende konklusion i forskningen var, at en skizofren patient i et afrikansk udviklingsland havde bedre chance for komme sig end en aarhusianer med samme diagnose – Ana Antic forholder sig i sin forskning dog kritisk til både denne delkonklusion og pilot-studiet som sådan.

Illustration: Professor Strömngren, tegnet af sin kunstnerisk talentfulde kollega, psykiater Torben Bendix. Foto: Museets arkiver.

En gang makuleret – for altid tabt:

Da psykiatrien i Risskov lukkede ned i forbindelse med flytningen til det nye hospital i Skejby, foregik der en massiv og ganske hårdhændet proces med kassation kontra bevaring af hospitalets arkiver. Tusinder af hyldemeter patientjournaler, forsknings- og administrationsarkivalier mm. blev makuleret – forestået af Rigsarkivet i samarbejde med Region Midt. Museet bestyrede i forvejen en række arkiver, hvoraf en del fik lov at leve videre i vores regi og andre måtte afleveres. Desuden fik vi overdraget en række

arkivalier, som falddt uden for Rigsarkivets kriterier for enten pligtaflevering eller kassation. Museum Ovartaci er og var – som Museer bør være – talsmand for at bevare. Langt hen ad vejen var det øjensynlig økonomiske overvejelser, der styrede processen, mere end kommende generationers mulighed for at forstå sig selv gennem viden om deres fortid. Arkiverne, som er bevaret og registreret i Museum Ovartaci, viser jævnlgt deres værdi gennem bidrag til forskning i, og forståelse af, både psykiatriens historie og historien om kunst, skabt af psykisk sårbare. Det er altid en fornøjelse at kunne bidrage –

Pandemiens træ – Et kunstværk vi skaber sammen trods nedlukning

Anne-Mette Strange.

Under overskriften: **Kunst er noget vi skaber sammen**, sætter Museum Ovartaci i januar og februar fokus på, hvordan COVID 19 pandemien påvirker os. **Pandemiens Træ** er et installationsværk, som vi skaber sammen trods nedlukning og forsamlingsforbud.

Gennem snart et år har COVID 19 pandemien sat dagsorden for vores liv og færden. De mange tiltag for at inddæmme smitten griber ind i vores hverdag, og påvirker os bevidst og ubevidst. Vi reagerer alle på pandemiens påvirkninger, men hvordan påvirker COVID 19 dig i din hverdag?

Museum Ovartaci inviterer dig til at reflektere over pandemiens påvirkninger.

- Hvilke forhold i dit liv er anderledes?
- Forhindrer pandemien dig i at gøre ting, du gerne vil eller plejer at gøre?
- Hvad finder du glæde ved under pandemien?
- Har du været ramt af sygdommen, og hvordan har det påvirket dig?
- Hvordan påvirkes du af at søge at undgå smitten?

– Dette er blot eksempler på nogle af de refleksioner, man kan gøre sig.

Alle kan deltage

Det er vigtigt, at du udfylder deltagerblanketten, så vi kan registrere dit bidrag og holde dig opdateret om værket.

Deltagerblanket

De indkomne bidrag registreres løbende og placeres som blade på et træ i museets udstilling. I processen forvandles mundbindene fra værnemiddel til kommunikationsmiddel, og giver os mulighed for at dele vores oplevelser og historier om pandemien med hinanden. Mundbindenes placering som blade på det nøgne træ udgør et visuelt vidnesbyrd om pandemiens påvirkninger som et fælles grundvilkår. Værket bliver historien om COVID 19-pandemien indvirkning på vores liv.

Tilblivelsesprocessen kan følges på Facebook og Instagram. Her har vi oprettet grupperne **Pandemiens Træ**. Vi vil opfordre dig til at dele dine tanker og/eller refleksioner om pandemiens påvirkninger samt dit bidrag med andre her. På den måde kan vi alle følge processen, inspirere hinanden og få indsigt i, hvordan vi hver især oplever pandemien.

Museum Overtaci er Nordens førende kunst- og kulturhistorisk museum, som arbejder med at synliggøre sociale og sundhedsmæssige forhold. Museets formål er blandt andet at sætte fokus på at kunst og kreativitet har stor betydning for det menneskelige sind og det hele menneske.
Fotos: Nils Jepsen.

Følg os her:

Museum Overtaci · Katrinebjergvej 81, 8200 Aarhus N
Overtaci.dk · 41 85 62 90 · museum@overtaci.dk